
Document de ședință

A9-0407/2023

6.12.2023

RAPORT

referitor la strategia UE privind Asia Centrală
(2023/2106(INI))

Comisia pentru afaceri externe

Raportor: Karsten Lucke

CUPRINS

	Pagina
PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN.....	3
EXPUNERE DE MOTIVE.....	16
ANEXĂ: ENTITĂȚILE SAU PERSOANELE DE LA CARE RAPORTORUL A PRIMIT CONTRIBUȚII.....	17
INFORMAȚII PRIVIND ADOPTAREA ÎN COMISIA COMPETENTĂ.....	18
VOT FINAL PRIN APEL NOMINAL ÎN COMISIA COMPETENTĂ.....	19

PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN

referitoare la strategia UE privind Asia Centrală
(2023/2106(INI))

Parlamentul European,

- având în vedere comunicarea comună a Comisiei și a Întotului Rerezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate din 15 mai 2019 intitulată „UE și Asia Centrală: noi oportunități pentru un parteneriat mai puternic” (JOIN(2019)0009),
- având în vedere concluziile Consiliului din 17 iunie 2019 privind noua strategie a UE privind Asia Centrală,
- având în vedere comunicarea Comisiei și a Întotului Rerezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate din 19 septembrie 2018 intitulată „Conectarea Europei cu Asia – Elemente constitutive pentru o strategie a UE” (JOIN(2018)0031),
- având în vedere comunicarea comună a Comisiei și a Întotului Rerezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate din 1 decembrie 2021 intitulată „Inițiativa «Global Gateway»” (JOIN(2021)0030),
- având în vedere rezultatele celei de-a 18-a reuniuni a miniștrilor de externe din UE și Asia Centrală, care a avut loc la 17 noiembrie 2022 la Samarkand și care s-a axat pe găsirea de soluții la provocările comune,
- având în vedere comunicatul de presă comun al șefilor de stat din Asia Centrală și al Președintelui Consiliului European, emis în urma primei reuniuni regionale la nivel înalt care a avut loc la Ciolpon-Ata la 2 iunie 2023,
- având în vedere Acordul de parteneriat și cooperare consolidat (APCC) între Uniunea Europeană și statele sale membre, pe de o parte, și Republica Kazahstan, pe de altă parte¹,
- având în vedere Acordul de parteneriat și cooperare între Comunitățile Europene și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Republica Kârgâzstan, pe de altă parte²,
- având în vedere propunerea Comisiei din 13 iunie 2022 de decizie a Consiliului privind încheierea, în numele Uniunii Europene, a Acordului de parteneriat și cooperare consolidat dintre Uniunea Europeană, pe de o parte, și Republica Kârgâzstan, pe de altă parte (COM(2022)0277),
- având în vedere Acordul de parteneriat și cooperare de stabilire a unui parteneriat între Comunitățile Europene și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Republica

---

¹ [JOL 29, 4.2.2016, p. 3.](#)

² [JOL 196, 28.7.1999, p. 48.](#)

Tadjikistan, pe de altă parte³,

- având în vedere Acordul de parteneriat și cooperare de stabilire a unui parteneriat între Comunitățile Europene și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Republica Uzbekistan, pe de altă parte⁴,
  - având în vedere rezultatele Conferinței UE-Asia Centrală privind conectivitatea, care a avut loc la 18 noiembrie 2022, ale celui de-al doilea Forum economic UE-Asia Centrală, care a avut loc în perioada 18-19 mai 2023, ale celui de-al patrulea Forum al societății civile UE-Asia Centrală, care a avut loc la 10 martie 2023, și ale celei de-a șaptea Conferințe la nivel înalt UE-Asia Centrală privind mediul și resursele de apă, care a avut loc în perioada 23-24 februarie 2023,
  - având în vedere studiul finanțat de UE intitulat „Conexiuni de transport sustenabile între Europa și Asia Centrală”, realizat de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare și publicat la 30 iunie 2023,
  - având în vedere Memorandumul de înțelegere dintre UE și Kazahstan privind un parteneriat strategic în domeniul materiilor prime, al bateriilor și al hidrogenului din surse regenerabile, semnat la 7 noiembrie 2022,
  - având în vedere rezultatele dialogurilor privind drepturile omului cu statele din Asia Centrală,
  - având în vedere Foia de parcurs comună pentru aprofundarea legăturilor dintre UE și Asia Centrală, aprobată la cea de a 19-a reuniune ministerială UE-Asia Centrală, care a avut loc la 23 octombrie 2023,
  - având în vedere declarația comună a șefilor de stat din Asia Centrală și a cancelarului federal al Germaniei în urma summitului din 29 septembrie 2023 de la Berlin,
  - având în vedere rezoluțiile sale anterioare referitoare la Kazahstan, Kârgâzstan, Tadjikistan, Turkmenistan și Uzbekistan,
  - având în vedere Planul de acțiune al UE pentru egalitatea de gen III pentru 2021-2025,
  - având în vedere rezoluția sa din 23 octombrie 2020 referitoare la egalitatea de gen în politica externă și de securitate a UE⁵,
  - având în vedere articolul 54 din Regulamentul său de procedură,
  - având în vedere raportul Comisiei pentru afaceri externe (A9-0407/2023),
- A. întrucât de la adoptarea strategiei UE privind Asia Centrală din 2019, regiunea a fost afectată de importanți factori externi, cum ar fi războiul ilegal de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, preluarea de către talibani a Afganistanului și politica externă din ce în ce mai îndrăzneță a Chinei, precum și de instabilitate internă, în special de

---

³ [JO L 350, 29.12.2009, p. 3.](#)

⁴ [JO L 229, 31.8.1999, p. 3.](#)

⁵ [JO C 404, 6.10.2021, p. 202.](#)

tulburările violente din Kazahstan din ianuarie 2022, de reprimarea cu violență a protestelor din regiunea autonomă Gorno-Badakhshan din Tadjikistan din noiembrie 2021 și mai 2022 și din Republica Karakalpakstan, Uzbekistan, din iulie 2022 și de ciocnirile repetate de la frontiera kârgâză-tadjikă;

- B. întrucât Asia Centrală este o regiune de interes strategic pentru UE ca securitate, conectivitate și diversificare energetică și a resurselor, soluționarea conflictelor și apărarea ordinii internaționale multilaterale bazate pe norme, care a fost contestată de atacul Rusiei asupra valorilor noastre, agravarea crizei alimentare mondiale, agresiuni și atrocități, răspândirea dezinformării, corupția folosită ca armă și ingerințele în alegeri;
- C. întrucât niciunul dintre statele din Asia Centrală nu sprijină invadarea Ucrainei de către Rusia și nu recunoaște regiunile ucrainene anexate de Rusia ca părți ale Federației Ruse;
- D. întrucât la 28 martie 2023 trimisul special al Uniunii Europene pentru sancțiuni a invitat țările din regiune să nu susțină încercările Moscovei de a se sustrage sancțiunilor impuse Rusiei ca urmare a războiului său de agresiune împotriva Ucrainei;
- E. întrucât reprezentanții oficiali și propagandiștii ruși continuă să aibă un discurs agresiv împotriva unor țări din Asia Centrală, în special împotriva Kazahstanului, punând sub semnul întrebării integritatea sa teritorială și identitatea națională;
- F. întrucât împrejurări precum izolarea Rusiei ca urmare a războiului său de agresiune împotriva Ucrainei, consolidarea rutelor comerciale prin Asia Centrală care ocolesc Rusia, extinderea planificată a UE în Europa de Est și influența tot mai mare a Chinei în regiune reclamă regândirea totală a strategiei UE privind Asia Centrală și o prezență mai activă a Uniunii Europene democratice în regiune, ca alternativă la actorii autocratici consacrați;
- G. întrucât este necesar să se asigure conectivitatea între Europa și Asia în așa fel încât să se evite traversarea spațiului rus; întrucât UE are un interes major în realizarea unor coridoare comerciale și energetice eficiente între Europa și Asia, așa cum o arată Conferința privind conectivitatea UE-Asia Centrală, care a avut loc la Samarkand la 18 noiembrie 2022;
- H. întrucât toate cele cinci state din Asia Centrală au ratificat Acordul de la Paris; întrucât sunt deosebit de vulnerabile la consecințele schimbărilor climatice; întrucât gestionarea nechibzuită a apei și poluarea râurilor importante pentru irigarea culturilor de bumbac au făcut ca resursele de apă să fie folosite și exploatate ineficient în această regiune; întrucât ghețarii din Asia Centrală continuă să se micșoreze rapid, intensificând una dintre cele mai grave crize ale apei de pe Pământ și expunând populația vulnerabilă din zonă la probleme de sănătate, ecologice și sociale dezastruoase; întrucât conflictele frecvente legate de apă și instabilitatea politică au limitat planificarea unificată și repartizarea eficientă a râurilor transfrontaliere; întrucât schimbările geopolitice din întreaga regiune oferă ocazii pentru o cooperare regională mai semnificativă; întrucât o astfel de cooperare regională s-a dovedit a avea impact în contextul diplomației în domeniul apei și al soluționării litigiilor frontaliere și va fi și mai importantă pentru a răspunde pericolelor transfrontaliere tot mai mari pe care le reprezintă schimbările climatice;

- I. întrucât acordurile de parteneriat și cooperare consolidate (APCC) sunt acorduri de nouă generație care reprezintă fundamentul acțiunilor UE vizând Asia Centrală; întrucât Kazahstanul a fost primul stat din Asia Centrală care a semnat un APCC în 2015, care a intrat în vigoare la 1 martie 2020, în urma ratificării sale de către toate statele membre, și ar trebui revizuit periodic; întrucât negocierile privind APCC UE-Kârgâzstan s-au încheiat la 6 iulie 2019, dar acordul nu a fost încă semnat din cauza unui litigiu între Consiliu și Comisie; întrucât negocierile privind APCC UE-Uzbekistan s-au încheiat la 6 iulie 2022; întrucât la începutul anului 2023, UE și Tadjikistan au început negocierile privind un APCC; întrucât în 1998 a fost semnat un acord de parteneriat și cooperare (APC) cu Turkmenistan, dar Parlamentul nu a aprobat ratificarea acordului din cauza îngrijorării sale profunde cu privire la criteriile de referință pe termen scurt pentru progresele Turkmenistanului în ceea ce privește drepturile omului și libertățile fundamentale;
- J. întrucât prima reuniune la vârf UE-Asia Centrală a avut loc la Astana la 27 octombrie 2022, urmată de o a doua reuniune similară la Ciolpon-Ata, la 2 iunie 2023; întrucât un alt summit este planificat în 2024; întrucât aceste reuniuni oficializează și mai mult relațiile UE-Asia Centrală și completează activitatea dialogurilor și platformelor regionale actuale;
- K. întrucât la 19 septembrie 2023 a avut loc la New York primul summit C5+1 dintre conducătorii din Asia Centrală și președintele Statelor Unite; întrucât la 29 septembrie 2023 a avut loc la Berlin summitul C5+Germania;
- L. întrucât toate cele cinci state din Asia Centrală sunt cu punctaje scăzute și în scădere privind democrația și sunt încadrate în categoria „țări care nu sunt libere” de Raportul Freedom House din 2023 privind libertatea în lume; întrucât clasamentul mondial al libertății presei pe 2023 a semnalat că situația libertății presei s-a înrăutățit considerabil în Asia Centrală, iar punctajul mediu pentru Asia Centrală în Indicele de percepție a corupției pe 2022 a s-a situat cu mult sub media mondială; întrucât organizația Reporteri fără Frontiere a semnalat numeroase cazuri în care autoritățile din Asia Centrală au exercitat presiuni asupra mass-mediei din țările lor pentru ca aceasta să acopere invadarea Ucrainei de către Rusia într-o manieră „neutră” sau să o ignore complet;
- M. întrucât Comisia pentru afaceri externe a Parlamentului a vizitat Tadjikistanul și Uzbekistanul în perioada 21-25 februarie 2022 și Kazahstanul și Kârgâzstanul în perioada 21-25 august 2023; întrucât Delegația Parlamentului la comisiile de cooperare parlamentară UE-Kazahstan, UE-Kârgâzstan, UE-Uzbekistan și UE-Tadjikistan și pentru relațiile cu Turkmenistanul și Mongolia menține relații interparlamentare periodice cu țările din Asia Centrală;
- N. întrucât în Asia Centrală există temeri bine întemeiate privind radicalizarea, extremismul în creștere și amenințările teroriste, foarte mulți foști luptători ISIS revenind în regiune și situația de securitate din Afganistan fiind dezastruoasă;
- O. întrucât femeile și fetele din Asia Centrală sunt în continuare extrem de vulnerabile la abuzuri, mai ales deoarece există un nivel ridicat de acceptare a violenței împotriva femeilor și un nivel scăzut de conștientizare a stereotipurilor de gen;
- P. întrucât căsătoriile copiilor rămân un fenomen comun în Asia Centrală, mai ales în

Kârgâzstan și Tadjikistan, unde una din opt fete se căsătorește înainte de a împlini 18 ani,

Acțiunile UE vizând Asia Centrală

1. subliniază că UE și Asia Centrală se confruntă cu schimbări geopolitice profunde la nivel mondial și regional, cu un impuls semnificativ în direcția unei cooperări pe termen lung, structurate și reciproc avantajoase în chestiuni de interes comun; încurajează călduros UE să își intensifice acțiunile vizând Asia Centrală, având în vedere importanța geostrategică a regiunii, și să promoveze un parteneriat strategic cu aceste țări prin extinderea cooperării la nivel politic și economic; salută intensificarea contactelor la nivel înalt dintre UE și Asia Centrală, în special reuniunile la nivel de șefi de stat din Asia Centrală cu Președintele Consiliului European, precum și activitatea Reprezentantului Special al UE pentru Asia Centrală; cere ca toate aceste reuniuni și declarații la nivel înalt să fie urmate de acțiuni concrete; consideră binevenit, în acest context, faptul că primul summit UE-Asia Centrală este planificat pentru 2024, precum și aprobarea Foii de parcurs comune pentru aprofundarea legăturilor dintre UE și Asia Centrală, care servește drept model strategic pentru promovarea dialogului și a cooperării în anumite domenii, printre care și îmbunătățirea rezilienței culturale, sociale și economice; încurajează UE să promoveze în continuare reforme politice și economice care consolidează statul de drept, democrația, buna guvernare și respectarea drepturilor omului; observă că Parlamentul este pregătit să promoveze cooperarea parlamentară cu Asia Centrală;
2. ia act de faptul că războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei și intensificarea discursurilor sale naționaliste i-au slăbit Rusiei poziția în regiune și au încurajat Asia Centrală să continue cooperarea cu alți actori și că acești actori și-au intensificat cooperarea cu Asia Centrală; observă, de asemenea, implicarea Chinei în regiune; subliniază că UE are acum posibilitatea de a-și extinde legăturile cu Asia Centrală și de a juca un rol mai important în regiune; subliniază că UE ar trebui să profite de această ocazie pentru a promova cooperarea reciproc avantajoasă și pentru a oferi Asiei Centrale un parteneriat, care poate deveni o componentă specială a unei strategii mai ample față de vecinii din est ai UE; consideră că întărirea acestei cooperări ar contribui și la contracararea influenței Rusiei în regiune;
3. pune în evidență importanța unei cooperări transatlantice privind Asia Centrală și invită UE să preia inițiativa de a elabora o strategie comună pentru Asia Centrală împreună cu Statele Unite, care ar trebui să includă cooperarea în domeniile promovării democrației, investițiilor și comerțului, economiei și securității regionale;
4. reafirmă angajamentul UE de a colabora cu țările din Asia Centrală pentru pace, securitate, stabilitate, prosperitate și dezvoltare sustenabilă, cu respectarea deplină a dreptului internațional, precum și a principiilor respectării independenței, suveranității și integrității teritoriale a tuturor țărilor, neutilizării sau neamenințării cu utilizarea forței și soluționării pașnice a diferendelor internaționale;
5. respinge orice încercare de a facilita ori de a sprijini în orice fel recunoașterea internațională a entității secesioniste cipriote din partea ocupată a Ciprului, în special în ceea ce privește presupusa sa acceptare ca observator în cadrul Organizației Statelor

Turcice; încurajează statele în cauză din Asia Centrală să respecte efectiv principiile suveranității și integrității teritoriale a tuturor statelor și să nu ratifice statutul modificat al Organizației Statelor Turcice, care ar duce la intrarea în vigoare a deciziei de a acorda statutul de observator;

6. recunoaște că războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei și implicațiile sale prezintă atât provocări, cât și oportunități pentru statele din Asia Centrală, care au întreținut dintotdeauna relații strânse cu Rusia; subliniază interesul UE de a amplifica relațiile economice și de a intensifica legăturile politice cu țările din Asia Centrală, în parte pentru a reduce la minimum eludarea sancțiunilor împotriva Rusiei și Belarusului; accentuează că este important să se poarte în permanență un dialog apropiat cu privire la sancțiuni și invită autoritățile statelor din Asia Centrală, îndeosebi Kazahstan, Kârgâzstan și Uzbekistan, să coopereze îndeaproape cu UE, în special cu trimisul său pentru sancțiuni, pentru a depune mai multe eforturi de prevenire a eludării sancțiunilor; condamnă procedura Rusiei de a recruta migranți și cetățeni din Asia Centrală pentru a lupta în Ucraina și sprijină acțiunile care vizează stoparea acesteia; observă eforturile individuale ale statelor din Asia Centrală de a se asigura că teritoriile lor nu sunt folosite pentru a eluda sancțiunile UE și salută măsurile administrative luate de Kazahstan și angajamentul său politic la nivel înalt în acest sens; invită UE să aplice o abordare diferențiată în strategia privind Asia Centrală, care va evalua nivelul de cooperare cu UE în ceea ce privește politica de sancțiuni împotriva Rusiei; constată rolul pe care îl joacă statele membre însele în asigurarea faptului că mărfurile exportate care vor continua probabil să ajungă în Rusia prin Asia Centrală fac obiectul unor controale preventive adecvate;
7. consideră că trebuie revizuită strategia UE-Asia Centrală, pentru a o actualiza în lumina evenimentelor geopolitice care au avut loc în ultimii ani; reiterează rolul-cheie al APCC, cadrul de cooperare cu statele din Asia Centrală; ia act cu îngrijorare de faptul că APCC cu Kârgâzstan, ale cărui negocieri s-au încheiat în 2019, nu a fost semnat; invită Consiliul și Comisia să avanseze rapid în negocierile în curs privind încheierea unui APCC cu Tadjikistan, să rezolve problemele nesoluționate și să semneze fără întârziere APCC-urile cu Kârgâzstan și Uzbekistan, pentru ca Parlamentul să își exercite prerogativele în ratificarea acestor acorduri; subliniază că nesemnarea unor astfel de acorduri după încheierea negocierilor pune sub semnul întrebării credibilitatea UE ca actor mondial;
8. constată că APCC cu statele din Asia Centrală negociate până în prezent au pus un accent puternic pe respectarea principiilor democratice, a drepturilor omului și a statului de drept; evidențiază că este important să se integreze drepturile omului, valorile democratice, egalitatea de gen, mass-media liberă și tranziția verde în interacțiunile cu guvernele din Asia Centrală;

Cooperarea regională

9. pune în evidență potențialul ridicat al cooperării reciproc avantajoase în ceea ce privește dezvoltarea sustenabilă, conectivitatea, energia, materiile prime critice și securitatea, Asia Centrală fiind o regiune-cheie pentru conectivitatea dintre Est și Vest; reamintește, în acest context, consecințele geopolitice importante ale războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, care au revitalizat Coridorul central nu numai ca zonă

economică regională, ci și ca rută alternativă și sustenabilă între Asia și Europa care ocolește teritoriul Rusiei; reamintește că noua punte terestră eurasiatică trece prin teritoriile Rusiei și Belarusului, supuse sancțiunilor; accentuează că este important să se promoveze integrarea regională de-a lungul Coridorului central și reamintește că pentru a atrage finanțarea atât de necesară pentru proiectele de infrastructură din cadrul Inițiativei „Global Gateway”, blocajele identificate de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare trebuie eliminate; invită Comisia să analizeze posibilitatea ca Banca Europeană de Investiții să acorde sprijin pentru investiții în dezvoltarea infrastructurii în statele din Asia Centrală, în special în Coridorul central;

10. crede că politica UE față de Asia Centrală în domeniile energiei, conectivității și diversificării resurselor ar trebui să se inspire din Pactul verde european și să se bazeze pe parteneriate strategice reciproc avantajoase care să țină seama de particularitățile fiecărui stat din Asia Centrală, asigurându-le accesul la tehnologii moderne și la locuri de muncă de calitate și garantând totodată accesul securizat și competitiv al UE la materii prime și energie; este îngrijorat, în acest sens, de apariția unei dependențe de Rusia ca urmare a semnării acordului privind gazele naturale dintre Gazprom și Uzbekistan prin intermediul Kazahstanului;
11. recunoaște rolul esențial pe care îl are UE în finanțarea reformelor sectoriale din Asia Centrală, în îmbunătățirea eficienței energetice și în reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră din această regiune; salută lansarea în 2022 a proiectului Conectivitate energetică sustenabilă în Asia Centrală (SECCA) și așteaptă cu interes impactul său pozitiv asupra consolidării politicilor naționale de tranziție către un sistem energetic sustenabil și asupra creșterii investițiilor, a capacității și a gradului de conștientizare a energiei din surse regenerabile și a eficienței energetice în regiune;
12. subliniază importanța unui mediu favorabil investițiilor pentru dezvoltarea economică a Asiei Centrale și pentru comerțul și cooperarea dintre UE și Asia Centrală; evidențiază că un mediu favorabil investițiilor, care să determine crearea de locuri de muncă de calitate și corect remunerate depinde de existența unor instituții democratice stabile, de respectarea drepturilor omului și a statului de drept, precum și de capacitatea firmelor și a societății civile de a aplica obligația de diligență;
13. ia act de abordarea de lungă durată a statelor din Asia Centrală, cu excepția Tadjikistanului, de a menține relații cu Afganistanul și de relațiile pragmatice în continuă evoluție ale acestora cu talibanii, al căror regim totuși nu îl recunosc, de când aceștia au preluat puterea în 2021; subliniază că țările din regiune, în special Pakistan și China, dar și statele din Asia Centrală, au un rol esențial în asigurarea stabilității în Afganistan prin furnizarea de ajutor umanitar, energie electrică, oportunități comerciale și proiecte comune de conectivitate; încurajează trimisul special al UE pentru Afganistan să continue să coopereze îndeaproape cu omologii din statele din Asia Centrală în cadrul dialogului UE-Asia Centrală privind Afganistanul; recunoaște că Asia Centrală este o regiune esențială pentru limitarea extremismului religios, a terorismului și a rețelelor de trafic de droguri și se confruntă cu o presiune migratorie sporită din cauza crizei umanitare actuale din Afganistan; își exprimă din nou indignarea față de modul în care talibanii tratează femeile, considerându-le inferioare cetățenilor „de mâna a doua”, și invită SEAE și trimisul special al UE pentru Afganistan să coopereze cu Turkmenistanul, Uzbekistanul și Tadjikistanul pentru a ajuta femeile

care încearcă să fugă din Afganistan;

14. reliefează rolul UE ca important donator de ajutor pentru regiune; subliniază că este important să se vorbească cu o singură voce, aceea a Echipei Europa, deoarece acest lucru permite crearea de sinergii și maximizarea impactului acțiunilor întreprinse, reliefează beneficiile cooperării multilaterale și reunește cele mai bune instrumente și cei mai buni parteneri, cum ar fi organizațiile societății civile, apărătorii drepturilor omului, mass-media și experții independenți și sectorul public și privat pentru a obține impactul dorit; evidențiază că trebuie asigurată vizibilitatea asistenței și a investițiilor UE și cere ca asistența și sprijinul bugetar din partea UE pentru țările din Asia Centrală să fie corelate cu criterii de referință concrete pentru realizarea de progrese în reformele democratice, protecția drepturilor omului, statul de drept și dezvoltarea sustenabilă; accentuează importanța cooperării coordonate cu alți parteneri și organizații internaționale pentru a permite sinergii și a evita suprapunerile;
15. constată că schimbările climatice, creșterea populației și nevoile economice exercită o presiune crescândă asupra resurselor de apă din Asia Centrală; subliniază necesitatea unei cooperări regionale mai strânse în această privință între țările din amonte și cele din aval, pentru a preveni conflictele legate de distribuția și utilizarea resurselor de apă; felicită platformele regionale, cum ar fi Fondul internațional pentru salvarea Mării Aral, care încurajează dialogul și cooperarea între statele din Asia Centrală; reamintește că dialogul UE-Asia Centrală privind mediul a fost instituit pentru a sprijini stabilizarea Mării Aral și a promova o mai bună gestionare a resurselor de apă; cere să se pună în aplicare Acordul de la Paris privind schimbările climatice și este pregătit să ofere, în acest sens, cunoștințe de specialitate și cooperare;
16. evidențiază că pentru a obține stabilitate regională pe termen lung și a realiza obiectivele de dezvoltare sustenabilă este indispensabil să se soluționeze conflictele, inclusiv cele privind distribuția apei, în concordanță cu dreptul internațional și cu relațiile de bună vecinătate, precum și să se evite cu orice preț recurgerea la forță sau amenințarea cu recurgerea la forță; subliniază că este important să se delimiteze și să se demarșeze zonele de frontieră disputate între Tadjikistan și Kârgâzstan, pentru a preveni alte ciocniri militare între cele două țări, și salută măsurile luate de ambele părți în acest sens; reafirmă oferta UE de a sprijini soluționarea pașnică a conflictului prin asistență tehnică și măsuri de consolidare a încrederii; salută soluționarea problemei delimitării frontierelor dintre Kârgâzstan și Uzbekistan în ianuarie 2023; reiterează angajamentul UE față de neproliferarea armelor de distrugere în masă în zonă;

Democrație și drepturile omului

17. insistă asupra faptului că respectarea drepturilor omului și respectarea obligațiilor internaționale prezintă importanță pentru relațiile UE cu Asia Centrală; invită insistent statele din Asia Centrală să își respecte obligațiile în materie de democrație și drepturile omului, remarcând că acest lucru este în concordanță și cu APC-urile și cu sistemul generalizat de preferințe tarifare Plus (SGP+); accentuează că este important să se poarte în continuare dialoguri periodice privind drepturile omului cu statele din Asia Centrală, deoarece acestea reprezintă un instrument de promovare a respectării drepturilor omului, a libertăților fundamentale și a pluralismului politic și un forum pentru a dezbate probleme spinoase; invită delegațiile UE și reprezentanțele statelor

membre din Asia Centrală să joace în continuare un rol activ în monitorizarea situației de pe teren, colaborând cu apărătorii drepturilor omului și reacționând la încălcările drepturilor omului și la persecuțiile pe motive politice, inclusiv prin participarea la procese și vizitarea prizonierilor politici; încurajează cooperarea cu organismele instituite prin tratatele ONU și pe baza procedurilor speciale ale ONU, precum și în cadrul forurilor multilaterale din domeniul drepturilor omului, cum ar fi Consiliul ONU pentru Drepturile Omului;

18. este preocupat deoarece nu a fost nimeni tras la răspundere pentru unele încălcări grave ale drepturilor omului la scară largă, inclusiv atunci când autoritățile au luat măsuri dure pentru a pune capăt protestelor în masă și tulburărilor ulterioare în timpul așa-numitelor evenimente din timpul „sângeroasei luni ianuarie” din Kazahstan, din regiunea autonomă Gorno-Badakhshan din Tadjikistan și din Republica Karakalpakstan din Uzbekistan; invită autoritățile din toate cele cinci state din Asia Centrală să ia măsuri eficiente pentru a lansa anchete independente și amănunțite cu privire la toate acuzațiile de tortură, rele tratamente și alte încălcări grave ale drepturilor omului și să împiedice poliția și forțele de ordine să facă uz de forță excesivă și de tortură; invită guvernele statelor din Asia Centrală să facă reforme judiciare pentru a asigura o mai mare independență și transparență;
19. scoate în evidență lacunele fundamentale ale democrației în Asia Centrală în ceea ce privește guvernarea democratică, statul de drept și apărarea drepturilor omului, lacune care persistă și s-au agravat recent în mai multe privințe; subliniază necesitatea ca procesele electorale să devină mai transparente, mai deschise și mai echitabile pentru toți actorii politici; evidențiază rolul important pe care îl poate juca societatea civilă în sprijinirea și avansul reformelor democratice, al bunei guvernante și al apărării drepturilor omului în Asia Centrală; regretă abordarea restrictivă adoptată în inițiativele legislative privind organizațiile neguvernamentale și mass-media, spre o reducere a spațiului pentru activitățile societății civile; invită statele din Asia Centrală să ia măsuri concrete pentru a umple aceste lacune, pentru a pune în aplicare convențiile pertinente ale Organizației Internaționale a Muncii și pentru a asigura respectarea obligațiilor lor internaționale privind guvernarea democratică și apărarea drepturilor omului, remarcând că s-au angajat să facă acest lucru în cadrul APC cu UE, al APCC negociate și al SGP+ al UE; constată că statele din Asia Centrală au populații tinere și dinamice, cărora ar trebui să li se ofere posibilități de a se implica mai mult în modelarea viitorului țărilor lor; salută activitățile Forumului societății civile UE-Asia Centrală și invită UE să își intensifice sprijinul acordat societății civile;
20. constată că regiunea Asiei Centrale trebuie sprijinită împotriva dezinformării prin promovarea unei presei independente și a conținutului în limbile locale, prin creșterea nivelului de alfabetizare mediatică și prin organizarea de cursuri destinate expres jurnaliștilor locali; subliniază că trebuie consolidate independența și pluralismul mass-mediei și libertatea de exprimare în Asia Centrală, în concordanță cu cele mai înalte standarde democratice; cere o mai mare transparență în ceea ce privește proprietatea asupra mass-mediei și finanțarea acesteia, cu scopul de a consolida independența și pluralismul mass-mediei; regretă că autoritățile din Asia Centrală au exploatat lupta împotriva dezinformării pentru a restricționa exercitarea legitimă a libertății de exprimare, inclusiv prin acuzarea celor care se exprimă public cu privire la corupție, nedreptate și abuzuri ale guvernului de faptul că ar răspândi informații „false”, ar incita

la „discordie” și ar promova „extremismul”; este preocupat de numărul tot mai mare de arestări ale jurnaliștilor și bloggerilor și de amenințările proferate la adresa unor canale mass-media independente; insistă că trebuie asigurată respectarea drepturilor jurnaliștilor, ale bloggerilor independenți, ale apărătorilor drepturilor omului, ale activiștilor civici și de mediu, că acestora trebuie să li se garanteze apărarea de hărțuiri, presiuni și amenințări, că orice atacuri împotriva lor trebuie investigate și că toate persoanele deținute și încarcerate pe nedrept vor fi eliberate imediat și necondiționat; condamnă numeroasele inițiative recente ale guvernului de a închide servicii mass-media independente și de a bloca accesul la siturile lor din Tadjikistan și Kârgâzstan, precum și proiectul de lege privind mass-media aflat în prezent în curs de examinare în Kârgâzstan și Kazahstan, care amenință să mărească controlul statului asupra operațiunilor mass-media;

21. cere autorităților din Asia Centrală să elibereze toți prizonierii politici; cere expres autorităților din Kazahstan să îi elibereze pe: Aigerim Tleujan, Marat Jlanbaev, Bekijan Mendigaziev, Timur Danebaev, Kairat Klîșev; cere autorităților din Kârgâzstan să îi elibereze pe: Azimbek Beknazarov, Aibek Buzurmankulov, Aidanbek Akmatov, Temir Mahmudov, Marat Baiazov; cere autorităților din Uzbekistan să îi elibereze pe: Dauletmurat Tajimuratov, Alabai Tokîmbetov, Nurlan Naipov, Amirbek Adilbekov; cere autorităților din Tadjikistan să îi elibereze pe: Faromuz Irgașov, Ulfathonim Mamadșoeva, Hursand Mamadșoev, Hușruz Djumaev; cere autorităților din Turkmenistan să îi elibereze pe: Omruzak Omarkuliev, Murat Dușemov, Murat Ovezov, Mansur Mingelov, Nurgeldî Halîkov;
22. este preocupat fiindcă, deși se presupune că egalitatea de gen este protejată prin lege în toate țările, violența de gen, violența domestică, căsătoriile copiilor, discriminarea și hărțuirea minorităților etnice și religioase și a persoanelor LGBTIQ sunt încă larg răspândite în Asia Centrală; invită insistent guvernele din Asia Centrală să prevină aceste încălcări ale drepturilor omului prin legi, campanii educative și măsuri adecvate, inclusiv prin creșterea gradului de conștientizare și a calificărilor funcționarilor publici, în special a ofițerilor de poliție, prin mărirea capacității organizațiilor societății civile de a pleda pentru schimbări legislative, prin îmbunătățirea serviciilor de sprijin din prima linie pentru supraviețuitori și sensibilizarea publicului în vederea combaterii stereotipurilor existente și a promovării egalității în societate; își exprimă îngrijorarea cu privire la faptul că persoanele LGBTIQ sunt în continuare incriminate, că în majoritatea țărilor lipsește o legislație de bază de combatere a discriminării, că se folosește violul corectiv împotriva lesbienelelor și că nu există spații sigure în care persoanele LGBTIQ să se întâlnească, în baruri și spații sociale având loc raiduri, și că brutalitatea poliției este omniprezentă; subliniază că orice strategie a UE privind Asia Centrală trebuie să fie în conformitate cu Planul de acțiune al UE pentru egalitatea de gen III;
23. își reafirmă îngrijorarea cu privire la corupția și cleptocrația din Asia Centrală, care erodează încrederea în guvern, alimentează inegalitatea, privează cetățenii de serviciile publice și încetinesc creșterea economică; invită guvernele din Asia Centrală să ia măsuri care să depășească discursul anticorupție larg răspândit și să se angajeze, în sfârșit, să combată corupția și cleptocrația și să adopte strategii naționale axate pe o abordare integrată a prevenirii și reprimării corupției, precum și să sporească transparența și accesul la informații și să limiteze influența privată;

24. subliniază că UE ar trebui să profite de imaginea pozitivă de care se bucură în Asia Centrală, angajându-se într-o mai mare măsură în diplomația culturală și publică; pledează pentru întărirea legăturilor și înmulțirea ocaziilor de colaborare între instituțiile europene și cele din Asia Centrală, precum și pentru promovarea de contacte interpersonale și a mobilității, oferind oportunități în educație și știință, cum ar fi schimburile dintre universități, prin programele Erasmus+ și Orizont 2020, și intensificând turismul sustenabil;
25. constată disponibilitatea statelor din Asia Centrală de a iniția un dialog cu UE privind liberalizarea vizelor și îndeamnă Comisia să intensifice consultările privind elaborarea unor foi de parcurs cu țintă precisă și cuprinzătoare privind reformele pentru statele din Asia Centrală, pentru a deschide calea către acorduri de facilitare a eliberării vizelor și de readmisie;

Cooperarea bilaterală

26. constată că Kazahstanul este primul stat din Asia Centrală cu un APCC ratificat, care oferă o bază solidă pentru extinderea cooperării în domenii-cheie de interes reciproc, cum ar fi conectivitatea, eficiența energetică, economia verde și digitalizarea; consideră oportună semnarea Memorandumului de înțelegere dintre Republica Kazahstan și UE pentru un parteneriat strategic privind lanțurile valorice sustenabile ale materiilor prime, bateriilor și hidrogenului din surse regenerabile; invită autoritățile kazahstane să continue punerea în aplicare a reformelor politice și economice care ar trebui să consolideze democrația, statul de drept și buna guvernare; subliniază că punerea în aplicare a viziunii „Kazahstanului just și echitabil” trebuie să asigure respectarea drepturilor omului și a libertăților de exprimare, de asociere și de întrunire și să îmbunătățească cadrul electoral în concordanță cu recomandările Biroului OSCE pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului; invită autoritățile kazahstane să finalizeze ancheta privind evenimentele din ianuarie 2022, să publice constatările acestora și să asigure justiția pentru victimele torturii; remarcă beneficiile potențiale ale intensificării schimburilor interpersonale cu Kazahstanul printr-un acord de facilitare a eliberării vizelor, consultările oficiale în vederea încheierii acestuia începând în mai 2023;
27. subliniază că viitoarea semnare a APCC și punerea în aplicare în curs a SGP+ accentuează și mai mult necesitatea de a asigura respectarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale în Kazahstan, în concordanță cu angajamentele internaționale ale acestei țări; observă cu îngrijorare deteriorarea standardelor democratice și a situației drepturilor omului în ultimii ani, având în vedere că Kazahstanul a fost considerat cea mai democratică țară din regiune, cu o societate civilă dinamică și o mass-media liberă; este preocupat de persecutarea opoziției politice, printre alții, a reprezentanților Partidului Social Democrat, de impactul negativ al inițiativelor legislative care vizează activitățile mass-mediei independente și ale societății civile, în special legea privind „informațiile false” și proiectele de legi privind „reprezentanții străini”, „mass-media” și „protejarea copiilor de informații dăunătoare”, precum și de numărul tot mai mare de procese împotriva apărătorilor drepturilor omului, a lucrătorilor din mass-media și a jurnaliștilor, precum și a organelor de presă; invită UE să sprijine în continuare societatea civilă și presa independentă;
28. ia act de faptul că începerea negocierilor privind acordul APCC cu Tadjikistanul

reprezintă o ocazie de a extinde domeniul de aplicare al cooperării și schimburilor bilaterale; subliniază că trebuie să se coopereze în continuare îndeaproape în aspectele legate de securitate, Afganistanul continuând să fie o sursă de instabilitate și de preocupări de securitate din cauza regimului dur al talibanilor și a actualei crize umanitare din țară; reafirmă că lupta legitimă împotriva terorismului și a extremismului violent nu ar trebui folosită ca pretext pentru interzicerea activităților opoziției, îngrădirea libertății de exprimare sau limitarea independenței sistemului judiciar; salută interesul Tadjikistanului de a adera la SGP+, această aderare putând sprijini creșterea economică sustenabilă și stimula comerțul și necesitând punerea în aplicare efectivă a standardelor internaționale privind drepturile omului și drepturile lucrătorilor; invită Tadjikistanul să apere mai bine drepturile omului și libertățile fundamentale, mai cu seamă libertatea de exprimare, și să înceteze intimidarea și persecutarea lucrătorilor din mass-media, a apărătorilor drepturilor omului, a avocaților independenți și a societății civile, precum și reprimarea minorității Pamiri din Gorno-Badakhshan;

29. constată că Turkmenistanul a rămas singura țară din Asia Centrală fără un APC cu UE, ceea ce limitează posibilitatea relațiilor bilaterale; evidențiază că Turkmenistanul trebuie să demonstreze îmbunătățirea situației sale dezastruoase în ceea ce privește democrația și drepturile omului pentru ca Parlamentul să își regândească poziția și să ratifice APC; invită insistent guvernul Turkmenistanului să dezincrimineze relațiile sexuale consensuale dintre bărbați; observă că ar trebui să fie în interesul Turkmenistanului să se deschidă către exterior, pentru a nu fi izolat în regiune și a nu avea doar opțiuni limitate de cooperare; recunoaște potențialul cooperării reciproc avantajoase în domenii precum energia, conectivitatea și comerțul și salută interesul exprimat de Turkmenistan pentru aprovizionarea cu gaz a Europei prin construirea unui gazoduct transcaspic;
30. ia act de reformele anunțate în Uzbekistan care vizează realizarea unei schimbări reale în țară în ceea ce privește dezvoltarea socioeconomică, o administrație eficientă, un sistem judiciar mai independent și respectarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale; subliniază că reforma constituțională reprezintă un prilej de a consolida statul de drept și de a baza reformele pe un temelie juridic solid; își reafirmă însă profunda îngrijorare privind rezultatele slabe ale Uzbekistanului în ceea ce privește democrația, libertatea mass-mediei, drepturile omului și statul de drept, inclusiv reprimarea brutală a protestului din Karakalpakstan și restricționarea libertății de asociere, atât pentru organizațiile neguvernamentale, cât și pentru partidele politice, persecutarea și amenințările la adresa jurnaliștilor, a bloggerilor independenți, a producătorilor de conținut și a apărătorilor drepturilor omului; le reamintește autorităților importanța respectării libertății de exprimare, atât online, cât și offline, a libertății de întrunire, a libertății de asociere și a independenței mass-mediei; consideră că este îmbucurător că există unele îmbunătățiri notabile ale situației drepturilor femeilor în Uzbekistan; invită insistent guvernul Uzbekistanului să dezincrimineze relațiile sexuale consensuale dintre bărbați; salută încheierea negocierilor privind APCC UE-Uzbekistan și solicită din nou finalizarea rapidă a procedurilor juridice și tehnice necesare pentru semnarea APCC; consideră binevenit rolul de lider al Uzbekistanului în ceea ce privește promovarea cooperării regionale în diferite domenii, printre care și conectivitatea și utilizarea resurselor de apă;

o

31. încredințează Președintei sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei și Vicepreședintelui Comisiei/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, precum și președinților, guvernelor și parlamentelor Republicilor Kazahstan, Kârgâzstan, Tadjikistan, Turkmenistan și Uzbekistan.

EXPUNERE DE MOTIVE

Asia Centrală este o regiune importantă strategic pentru Uniunea Europeană. Acțiunile UE în regiune se orientează după strategia privind Asia Centrală, adoptată în 2019, axată pe promovarea rezilienței, a prosperității și a cooperării regionale.

De la adoptarea strategiei, regiunea a fost afectată de importanți factori externi, cum ar fi războiul ilegal de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, preluarea de către talibani a puterii în Afganistan și ambițiile mondiale ale Chinei, precum și de instabilitate internă, în special de tulburările violente din Kazahstan din ianuarie 2022, de reprimarea violentă a protestelor din regiunea autonomă Gorno-Badakhshan din Tadjikistan din noiembrie 2021 și mai 2022 și din Republica Karakalpakstan, Uzbekistan, din iulie 2022 și de ciocnirile repetate de la frontiera kârgâză-tadjică.

Raportul urmărește să analizeze posibilitățile de cooperare mai strânsă între UE și Asia Centrală și problemele pe care le prezintă aceasta în contextul schimbărilor geopolitice globale și regionale.

**ANEXĂ: ENTITĂȚILE SAU PERSOANELE
DE LA CARE RAPORTORUL A PRIMIT CONTRIBUȚII**

Potrivit articolului 8 din anexa I la Regulamentul de procedură, raportorul declară că a primit contribuții de la următoarele entități sau persoane pentru întocmirea raportului, înainte de adoptarea acestuia în comisie:

Entitatea și/sau persoana
SEAE
Open Dialogue Foundation
European Neighbourhood Council
Parteneriatul Internațional pentru Drepturile Omului (IPHR) (IPHR)
Human Rights Watch
Deutsche Gesellschaft für Auswärtige Politik e.V.
Ambasadorul Kârgâzstanului în UE
Comisarul pentru drepturile omului din Kazahstan
Ministrul adjunct al afacerilor externe al Kazahstanului

Lista de mai sus este elaborată sub responsabilitatea exclusivă a raportorului.

**INFORMAȚII PRIVIND ADOPTAREA
ÎN COMISIA COMPETENTĂ**

Data adoptării	28.11.2023
Rezultatul votului final	+ : 51 - : 3 0 : 1
Membri titulari prezenți la votul final	Alexander Alexandrov Yordanov, Maria Arena, Petras Auštrevičius, Traian Băsescu, Fabio Massimo Castaldo, Włodzimierz Cimoszewicz, Anna Fotyga, Michael Gahler, Kinga Gál, Sunčana Glavak, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Márton Gyöngyösi, Sandra Kalniete, Andrius Kubilius, Jean-Lin Lacapelle, David Lega, Pedro Marques, David McAllister, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Alessandra Moretti, Matjaž Nemeč, Demetris Papadakis, Kostas Papadakis, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Mounir Sattouri, Andreas Schieder, Jordi Solé, Tineke Strik, Dominik Tarczyński, Hermann Tertsch, Viola von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz, Charlie Weimers, Isabel Wiseler-Lima, Tomáš Zdechovský, Bernhard Zimniok
Membri supleanți prezenți la votul final	Vladimír Bilčík, Jakop G. Dalunde, Christophe Grudler, Anja Haga, Evin Incir, Andrey Kovatchev, Georgios Kyrtos, María Soraya Rodríguez Ramos, Mick Wallace, Elena Yoncheva, Milan Zver
Membri supleanți [articolul 209 alineatul (7)] prezenți la votul final	Clare Daly, Mónica Silvana González, Miguel Urbán Crespo

**VOT FINAL PRIN APEL NOMINAL
ÎN COMISIA COMPETENTĂ**

51	+
ECR	Anna Fotyga, Dominik Tarczyński, Hermann Tertsch
NI	Fabio Massimo Castaldo, Kinga Gál, Márton Gyöngyösi
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Vladimír Bilčík, Michael Gahler, Sunčana Glavak, Anja Haga, Sandra Kalniete, Andrey Kovatchev, Andrius Kubilius, David Lega, David McAllister, Francisco José Millán Mon, Isabel Wiseler-Lima, Tomáš Zdechovský, Milan Zver
Renew	Petras Auštrevičius, Klemen Grošelj, Christophe Grudler, Bernard Guetta, Georgios Kyrtos, María Soraya Rodríguez Ramos
S&D	Maria Arena, Włodzimierz Cimoszewicz, Raphaël Glucksmann, Mónica Silvana González, Evin Incir, Pedro Marques, Sven Mikser, Alessandra Moretti, Matjaž Nemeč, Demetris Papadakis, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Andreas Schieder, Elena Yoncheva
The Left	Clare Daly, Miguel Urbán Crespo, Mick Wallace
Verts/ALE	Jakop G. Dalunde, Mounir Satouri, Jordi Solé, Tineke Strik, Viola von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz

3	-
ID	Jean-Lin Lacapelle, Bernhard Zimniok
NI	Kostas Papadakis

1	0
ECR	Charlie Weimers

Legenda simbolurilor utilizate:

- + : pentru
- : împotriva
- 0 : abțineri